

فراتر از خبر

از آماده‌باش کامل تا توقف ناگهانی حمله به ایران؛ روایت اسرائیل از تصمیم یکشنبه ترامپ

فرنوش رام - اسرائیل

۴ ساعت پیش

تصویری ترکیبی از دونالد ترامپ (چپ)، رئیس‌جمهور آمریکا، و بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، در پس‌زمینه نقشه ایران

تحلیلگران و رسانه‌های اسرائیل از تصمیم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، برای لغو یا تعویق «حمله بزرگ» به ایران ابراز ناخشنودی کرده و نوشته‌اند که اسرائیل بیش از هر زمان دیگری به «عروسک خیمه‌شب‌بازی» ایالات متحده تبدیل شده و «استقلال عمل را از دست داده است».

بر اساس گزارش‌های رسانه‌ای اسرائیلی و آمریکایی، قرار بود ارتش اسرائیل بخشی از حمله‌ای به ایران باشد که دونالد ترامپ آن را پیشاپیش وسیع و پر قدرت توصیف کرده بود، اما بامداد یکشنبه ۱۱ مرداد با این عنوان که می‌خواهد به مذاکرات با تهران بخت دوباره بدهد، آن را لغو یا معلق کرد؛ تصمیمی که رسانه‌های اسرائیل آن را «غافلگیرانه» و حتی «تسلیم شدن در برابر یاغی‌گری تهران» نامیدند.

اسرائیل آغازگر جنگ ۱۲ روزه پارسال و شریک اصلی آمریکا در آغاز جنگ بعدی از نهم اسفند بود، اما پس از آتش‌بس لرزان و بعد از ۴۰ روز مشارکت در بمباران‌های سنگین ایران، به خواسته دونالد ترامپ از عملیات

بعدی آمریکا علیه ایران کنار گذاشته شد.

اسرائیل از یادداشت تفاهم سیاسی که دو ماه پیش بین آمریکا و ایران به دست آمد، عمیقاً ناخشنود بود و مقامات سیاسی و نظامی این کشور، از جمله وزیر دفاع، تمایل آشکار برای مشارکت دوباره اسرائیل در وارد کردن «ضربات کاری‌تر» بر ایران را بیان می‌کردند.

تحولات نظامی پیش از تصمیم ترامپ

رسانه‌های اسرائیل روز شنبه، در حالی که هنوز از احتمال حمله بزرگ جدید با مشارکت آمریکا و اسرائیل علیه ایران سخن می‌رفت، از فرود ده فروند دیگر هواپیمای سوخت‌رسان آمریکایی در تل‌آویو برای افزوده شدن به ده‌ها سوخت‌رسانی که در یک ماه اخیر به اسرائیل رسیده بود، خبر دادند.

جنگنده‌های آمریکایی نیز در دوره اخیر و پس از تشدید حملات ایران به پایگاه‌های ایالات متحده در کشورهای حوزه خلیج فارس، به پایگاه‌های هوایی اسرائیل منتقل شده و به گفته وزیر دفاع اسرائیل، از این کشور برای عملیات دوره اخیر علیه جمهوری اسلامی به سوی آسمان ایران پرواز کردند.

بیسرائل کاتس هفته گذشته گفت ایران خود می‌داند جنگنده‌های آمریکایی از آسمان اسرائیل برای بمباران‌ها (در ۱۳ شب حملات، عمدتاً به جنوب ایران) برخاستند، اما به دلیل «بازدارندگی» بالای اسرائیل، ایران به همه کشورهای منطقه غیر از اسرائیل دست‌اندازی می‌کند.

رسانه‌های اسرائیل تا آخرین ساعات پیش از اعلام تصمیم آقای ترامپ در لغو عملیات، مطالب منتشرشده در رسانه‌های غربی درباره مشارکت نیروی هوایی اسرائیل در محاصره زمینی اطراف ایران، از جمله بمباران تأسیسات حیاتی و پل‌های ارتباطی در اطراف ایران و آسیای میانه، را به‌طور گسترده بازتاب داده و آن را به‌عنوان ضربه‌ای کاری که می‌تواند شیرازه اقتصاد ایران را به فروپاشی کامل بکشاند، ترسیم می‌کردند.

آن گزارش‌ها به محاصره زمینی در مرزهای ایران با آذربایجان و ترکمنستان نیز اشاره داشت.

برنامه مستقل اسرائیل «آماده است»

رسانه‌های آمریکا و اسرائیل احتمال مشارکت دوباره اسرائیل در کنار آمریکا در حملات به ایران را زمانی مطرح کردند که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، هفته گذشته برای هشتمین بار با دونالد ترامپ دیدار کرد؛ ملاقاتی که نخستین دیدار پس از شروع جنگ اخیر در ۹ اسفند پارسال بود.

بنیامین نتانیاهو گفت بخش عمده‌ای از دیدار ۷۵ دقیقه‌ای اخیرش با ترامپ همچنان به موضوع ایران اختصاص داشت و سپس در گفت‌وگو با رسانه‌های آمریکایی مانند فاکس‌نیوز تکرار کرد که به توافق با ایران باور ندارد.

نخست‌وزیر اسرائیل بلافاصله پس از بازگشت به اورشلیم، نشست اضطراری با وزیر دفاع و مقامات ارشد نظامی و امنیتی درباره ایران برگزار کرد. گزارشگران رسانه‌های اسرائیل احتمال دادند که ابلاغ دستور به ارتش برای آمادگی جهت مشارکت در عملیات نظامی آمریکا علیه ایران در دستور کار این جلسه بوده است.

با وجود سکوت کنونی نتانیاهو درباره تصمیم یکشنبه آقای ترامپ، سخنان شماری از وزیران نزدیک به او و هم‌حزبی‌هایش در روزهای یازدهم و دوازدهم مرداد در گفت‌وگو با رسانه‌های اسرائیل، مانند بیسیرائل کاتس، وزیر دفاع، و الی کوهن، وزیر انرژی، حاکی از ناخشنودی اسرائیل از این تحول است.

کاتس شامگاه یکشنبه به شبکه ۱۴ گفت: «ما یک برنامه کاملاً مستقل نیز برای عملیات خود داریم»، اما توضیح بیشتری نداد.

الی کوهن نیز روز یکشنبه به رادیوی ارتش اسرائیل گفت اگر ایران برنامه هسته‌ای و موشکی خود را احیا کند، حمله مستقل اسرائیل به ایران قطعی است.

هر دو وزیر ارشد گفته‌اند، مانند دیگر اعضای کابینه محدود سیاسی-امنیتی، حامی عملیات بیشتر برای وارد کردن ضرباتی به ایران هستند که به گفته آن‌ها تهران را تا دهه‌ها از پا می‌اندازد.

رسانه‌های اسرائیل گزارش داده بودند که در صورت مشارکت دوباره این کشور در عملیات بمباران، مأموریت ضربه زدن به منابع انرژی، صنایع نفت و گاز، سایر صنایع عمده باقی‌مانده مانند خودروسازی‌ها، و احتمالاً برخی ترورهای هدفمند در حوزه اختیارات اسرائیل خواهد بود.

این رسانه‌ها از «بانک اهداف» نیز خبر داده و گزارش‌های برخی رسانه‌های غربی مانند «تایم» درباره تلاش نیروهای اطلاعاتی اسرائیل و آمریکا برای یافتن مخفی‌گاه مجتبی خامنه‌ای را بازتاب داده بودند.

بنیامین نتانیاهو در روزهای گذشته به رسانه‌های اسرائیل و آمریکا گفت ارزیابی کشورش این است که مجتبی زنده است و نقش پویایی در روند امور ایران دارد.

تحلیلگران اسرائیلی هفته گذشته مدعی شدند که مجتبی «در حال بررسی دستیابی ایران به بمب اتمی» است و محدودیت‌های پیشین دوران پدرش را کنار گذاشته است.

اسرائیل در «بی‌خبری» گذاشته شد؟

دونالد ترامپ در تصمیم بامداد یکشنبه خود این پیام را داد که اسرائیل نیز با آمریکا در عدم حمله به ایران برای دادن فرصت دوباره به مذاکرات با تهران شریک است.

اما به گفته برخی تحلیلگران رسانه‌های اسرائیل، این اظهارات بدون هرگونه مشورت با رهبری این کشور بیان و عملاً به اسرائیل تحمیل شد.

رسانه‌های اسرائیل به دلیل حساسیت روابط با آمریکا، خشم و ناخشنودی مقامات رسمی سیاسی و نظامی کشورشان را بدون ذکر نام و با عنوان «منابع امنیتی» و «منابع سیاسی» منتشر می‌کنند.

این «منابع» گفتند ارتش اسرائیل در حالی که روز شنبه آماده‌باش را به بالاترین سطح رسانده بود، ناگهان با خبر لغو عملیات روبه‌رو شد.

آن‌ها افزودند این تصمیم یادآور آتش‌بسی بود که آقای ترامپ دوم تیر پارسال، پس از جنگ ۱۲ روزه، به اسرائیل تحمیل کرد؛ در حالی که اسرائیل هنوز طرح‌های بیشتری برای اجرا داشت.

شبکه ۱۲ تلویزیون اسرائیل مدعی شد این بار نیز اسرائیل در بی‌خبری ماند و از طریق پیامی که آقای ترامپ بامداد یکشنبه در شبکه اجتماعی خود منتشر کرد، از لغو عملیات آگاه شد.

«بلا تکلیفی خطرناک است و ارتش را آشفته کرده»

یک «منبع امنیتی بلندپایه» به ایتای بلومنتال، گزارشگر نظامی شبکه کان، گفت: در چنین وضعیتی، توان ارتش اسرائیل برای به‌کارگیری نیروها و برنامه‌ریزی‌های مهم دچار اختلال شده است.

او به برنامه‌های نظامی طراحی‌شده برای استفاده دوباره از صدها خلبان کادر و ذخیره و دیگر خدمه نیروی هوایی اشاره می‌کرد که هر بار با آماده‌باش باید سریعاً برای اجرای مأموریت آماده شوند.

روزنامه ی‌دی‌عوت آ‌حرونوت نیز در مقاله‌ای، آشفتگی ایجادشده در ارتش در شرایط ابهام کنونی را توصیف کرده است.

رون بن‌یشای، تحلیلگر باسابقه نظامی، در وب‌سایت وای‌نت نوشت اسرائیل به «عروسک خیمه‌شب‌بازی» آمریکا تبدیل شده و استقلال عمل خود را از دست داده است.

یک «منبع نظامی» نیز به آوی اشکنازی در روزنامه معاریو گفت وضعیت بلاتکلیفی در برابر ایران یک خطر حیاتی برای اسرائیل است.

به نوشته معاریو، منابع نظامی اسرائیل هشدار می‌دهند در شرایطی که ایران در مسیر دستیابی به سلاح هسته‌ای مصمم‌تر شده و توان موشکی خود را احیا می‌کند، خروج آمریکا از رویارویی با ایران به معنای رها شدن اسرائیل در برابر این تهدیدهاست.

این منابع همچنین تأکید کردند که تعیین تکلیف نهایی برنامه هسته‌ای ایران همچنان یک چالش حیاتی برای اسرائیل باقی مانده است.

یک دور دیگر جنگ با ایران نیز تغییردهنده واقعیات نیست

تحلیلگرانی مانند دنی سیت‌رینوویچ در اسرائیل کم‌شمارند که معتقدند بازگشت آمریکا به کارزار نظامی علیه ایران با همان الگوی پیشین، واقعیتهای میدانی در خلیج فارس را تغییر نخواهد داد و تهران را وادار به تسلیم نخواهد کرد.

او در روزنامه اسرائیل هیوم نوشت تصمیم ترامپ در خلأ گرفته نشد؛ امری که نشان می‌دهد حتی در واشینگتن نیز اطمینانی نیست که یک دور دیگر از کارزار نظامی بتواند ایران را از موضع ضعف به میز مذاکره بکشد.

او افزود: یک حمله بزرگ دیگر می‌تواند خسارات سنگینی به زیرساخت‌های راهبردی ایران وارد کند و حتی به حذف برخی مقامات ارشد منجر شود، اما لزوماً واقعیتهای راهبردی را تغییر نخواهد داد.

به نوشته سیت‌رینوویچ، ایران کارزار نظامی را صرفاً بر اساس هزینه و فایده ارزیابی نمی‌کند؛ برای تهران، عقب‌نشینی در حوزه‌های هسته‌ای، نظامی و نفوذ منطقه‌ای به منزله تهدید بقاست، و به همین دلیل ممکن است تشدید تنش را حتی با هزینه‌های سنگین ترجیح دهد.

سیت‌رینوویچ، مسئول پیشین میز ایران در سازمان اطلاعات نظامی ارتش اسرائیل، اکنون پژوهشگر اندیشکده مطالعات امنیت ملی هرتسلیا و شورای آتلانتیک در آمریکاست.

او در پایان نوشت: تا زمانی که اسرائیل، آمریکا و کشورهای خلیج فارس آماده پرداخت هزینه و سرمایه‌گذاری بلندمدت برای تضعیف تدریجی این نظام نباشند، بعید است یک عملیات نظامی دیگر، حتی اگر شدید باشد، بتواند تهران را به تسلیم وادار کند یا تغییری اساسی در سیاست‌هایش ایجاد کند.

این مطلب بخشی از:

فراتر از خبر

بایگانی

ایران